

G. F. Händel (1685–1759):

Chaconne v G-duru, HWV 435

D. Scarlatti (1685–1757):

Sonata v E-duru, L. 23, »Cortege«
Sonata v e-molu, L. 22
Sonata v f-molu, L. 118
Sonata v d-molu, L. 24
Sonata v d-molu, L. 266
Sonata v C-duru, L. 104, »La caccia«

L. van Beethoven (1770–1827):

Sonata za klavir št. 23 v f-molu,
op. 57, "Appassionata"
Allegro assai
Andante con moto – attacca
Allegro, ma non troppo – presto

***

F. Chopin (1810–1849):

Balada št. 1 v g-molu, op. 23
Balada št. 2 v f-molu, op. 38
Balada št. 3 v As-duru, op. 47
Balada št. 4 v f-molu, op. 52

Sreda, 14. februar 2018, ob 20.15

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
**Valentinov koncert: Janez Bončina - Benč
in Big Band NOVA & Singgirls**
za izven

Četrtek, 22. februar 2018, ob 20.00

Grad Kromberk
Žiga Faganel - violina, **Irina Kevorkova** - violina,
Aleksandar Milošev - viola, **Alja Mandič** - violončelo in
Peter Orth - klavir
Grajske harmonije

Sobota, 10. marec 2018, ob 20.15

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
"Iucundus" - **Boštjan Gombač in Big band RTV
Slovenija**
za izven

Ponedeljek, 19. marec 2018, ob 20.15

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
**Komorni zbor Konservatorija za glasbo in
balet Ljubljana**
Ambrož Čopi, dirigent
za Glasbeni abonma in izven

Ponedeljek, 12. februar 2018, ob 20.15

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica

**Aleksandar
Serdar, klavir**

glasbeni
ABONMA

37. koncertna sezona
koncert V

Kulturni dom Nova Gorica

Bevkov trg 4
5000 Nova Gorica
05 335 40 16

blagajna@kulturnidom-ng.si
www.kulturnidom-ng.si

Že za časa svojega življenja je bil nemški skladatelj in klavirski virtuoz **Georg Friedrich Händel** mednarodno priznan. Danes je najbolj znan kot avtor oratorija Mesija. V njegovi zapuščini je 40 odličnih oper, izvrstna komorna in sijajna cerkvena glasba s številnimi oratoriji. Ko je zasedel mesto skladatelja na dvoru v Hannoveru, ki je bil tesno povezan z britanskim prestolom, je bil le še lučaj stran od svojega britanskega uspeha. Kmalu se je preselil v London in zaslovel s svojimi italijanskimi operami in oratoriji. Leta 1720, ko je londonski založnik John Walsh izdal osem zbirk suit, v katerih je tudi Chacona v G-duru, je bil Händel v Angliji že široko priznan in priljubljen glasbenik. Zbirke suit so dosegle izjemno popularnost, saj je postala praksa domačega muziciranja zelo modna, in te klavirske suite so bile kot nalašč za taka domača veselja. Chacona v G-duru je iz drugega zvezka in je tudi najbolj znana. Temelji na kratkem melodičnem vzorcu v basovski liniji, ki se razvija, variira in ponavlja. Händel je na ta ponavljajoči se basovski fragment postavil 21 variacij. Napisal jih je tako, da je z njimi gradil vedno večjo napetost, kar je dosegel z bolj in bolj kompleksno notno teksturo.

Neapeljski skladatelj **Domenico Scarlatti** je znan po svojih 555 klavirskih sonatah, ki jih je večinoma napisal med letoma 1719 in 1757 v službi na kraljevih dvorih na Portugalskem in nato v Španiji (umrl je v Madridu). Njegove enostavne sonate odlikujejo eleganca, rafiniranost in žlahtnost. Veljajo za mejnike v klavirskem repertoarju in predstavljajo most med baročnim in galantnim slogom klavirskega ustvarjanja. Poznavalci v sonatah Domenica Scarlattija občudujejo izvirnost in kompozicijsko revolucionarnost, ki se je izražala v edinstvenih slogovnih postopkih, sofisticiranem stavčnem oblikovanju in dodelanem tematskem razvoju. Mojstrsko uporablja ritmične prvine, ki jih je črpal iz takratne iberške ljudske glasbe, in jih spretno vključuje v domiselne teme ter v harmonsko gradnjo, ki zmeraj ponudi zanimive harmonske rešitve. Sonate, izbrane v programu, je Scarlatti napisal v petdesetih letih 18. stoletja, torej v zadnjih letih pred smrtjo. Večidel so iz zbirke, ki so jo natisnili leta 1756. Vse sonate, kljub temu da jih je napisal v zadnjem ustvarjalnem obdobju, ko je štel okrog 70 let, kažejo na skorajda mladostniški ustvarjalni zagon in svežino.

V opusu **Ludviga van Beethovna** klavirska glasba zavzema osrednje mesto, kar ne preseneča, saj je bil tudi sam uveljavljen pianist. Sestavlja ga 32 klavirskih in 10 violinskih sonat ter druga dela s sonatnim stavkom, med

temi devet simfonij. Beethoven je obliko sonate privedel do izraznega viška, v njih pa je umetnik zmožal izraziti svoj navdih na najizvirnejši način. Beethoven je bil skladatelj, ki je pisal samo tisto, v kar je bil sam povsem prepričan. Na svoji umetniški poti je šel skozi različna ustvarjalna obdobja. Sonato za klavir v f-molu, op. 57, je napisal med letoma 1804 in 1805, v času, ki velja za njegovo drugo ustvarjalno obdobje (vseh je imel tri). V tej srednji razvojni fazi je napisal največ svojih najpomembnejših mojstrovin. V skladbah tega časa je čutili precejšen odklon od upornosti. Beethoven se je prepustil silovitosti svojega talenta, slednje pa je dalo prostor drugačni izrazni moči, ki izstopa v primerjavi s takratnim prevladujočim estetskim tokom. Sonato je posvetil grofu Franzu von Brunswicku. Vzdevek Appassionata pa ji je leta 1838 dodal založnik v Hamburgu. Appassionata je posebna skladba, saj njena izredna tehnična zahtevnost in eleganca presegata običajne klasicistične okvire. V njej je aluzija na 5. simfonijo, torej v vsebinskem smislu ponuja v razmislek eksistencialna vprašanja o usodi življenja in smrti.

Glasba **Frédérica Chopina** je navdahnjena tako s poljskim ljudskim pevskim izročilom kot tudi podeželskimi plesi. Zgledoval se je pri manj uveljavljenih skladateljih, kot so Field, Hummel in Dussek, ter seveda pri skladateljih dunajske šole, kot so Weber, Mozart in Beethoven. Posebno pa je občudoval klavirsko glasbo Johanna Sebastiana Bacha, ki si jo je razlagal na osebne način. Chopin je v svojih skladbah nemalokrat posnemal Bachovo polifonijo, jo značajske obarval in individualiziral. Izhajajoč iz formalnega sveta klasike in romantike, je klavirski svet na nesluten način poglobil. Bil je mojster manjših klavirskih oblik. Njegov obsežni opus sestavljajo znamenite etude, balade, nokturni, scherzi, preludiji, poloneze, mazurke in valčki, ki jih je pisal v serijah od štirih do štiriindvajset. Balada je miniaturna, ki jo je Chopin oblikovno utrdil in povzdignil v najžlahtnejšo umetnost. Štiri Balade je napisal med letoma 1831 in 1842. Navdih zadnje je črpal v poeziji Adama Mickiewicza, ki ga je občudoval. Poleg Goethejeve in Schillerjeve poezije mu je bila njegova še posebej pri srcu. Chopinova glasba je simbol klavirske bravuroznosti in k temu prispevajo svoj pomemben delež tudi te štiri Balade.

Pianist **Aleksandar Serdar** je zmagovalec številnih mednarodnih klavirskih tekmovanj, kot so Monza, Carlo Zecchi in Vercelli v Italiji, Palm Beach in Cincinnati v ZDA, v Tel Avivu pa je na mednarodnem tekmovanju Arthur Rubinstein osvojil

četrto nagrado. Rodil se je v Beogradu (Srbija) in diplomu opravil na Akademiji umetnosti v Novem Sadu. Mojstrski študij je nadaljeval na Konservatoriju za glasbo Peabody v Baltimoru pod mentorstvom Leona Fleisherja. Zatem je izpopolnjevanje nadaljeval v razredu Sergia Perticarolija na Akademiji svete Cecilije v Rimu.

Nastopa po vsej Evropi: v Italiji, v Franciji (na prizoriščih, kot so Muzej Orsay Pariz, avditorij v Louvru, Gledališče Chatelet, v Nici, Lyonu, Orleonu, Marseillu, Toulouseu in na festivalih La Roque d'Antheron, Sully sur Loire, St. Riquier, Piano Jacobin ter na Radiu Francija – Montpellier), v Švici (Tonhalle Zürich), v Luksembourgu, v Nemčiji (München, Nürnberg, na festivalu Hamburg Schleswig-Holstein), na Portugalskem (Festival Folles Journeaus v Lizboni), v Romuniji, Bolgariji, Srbiji in Sloveniji (v Ljubljani, Celju in na Festivalu Bled), na Hrvaškem (Zagreb in Letne igre v Dubrovniku) ter v Rusiji (na festivalu v Sankt Peterburgu in Moskvi). Poleg tega je koncertiral v ZDA v dvoranah, kot je Avery Fisher v Lincoln Centru v New Yorku, ter v Cincinnatiju, Clevelandu in Washingtonu DC. Muziciral pa je tudi v Braziliji, Peruju, Maroku, Libanonu (Festival Bustani, Bejrut), na Tajskem, Japonskem, Kanadi in v Izraelu. Aleksandar Serdar je nastopal z orkestri dresdenske, Münchenske, bremenske, slovenske, sofijske, beograjske, zagrebške, atenske in sanktpeterburške filharmonije, pa tudi filharmonije iz San Joseja in Cincinnatija, z nacionalnimi orkestri iz Lilla, Toulousea, s simfoničnim orkestrom iz Vancouvra ter komornima orkestroma iz Izraela in Svete Cecilije pod dirigentskim vodstvom Marcella Viottija, Ericha Kunzela, Emila Tabakova, Mendi Rodan, Jean-Claudea Casadesusa, Milana Natcheva in Jeansuka Kahidzeja.

Zgoščenka, ki jo je leta 1988 izdal za EMI Classics, je bila dobro sprejeta tako med poslušalci kot pri medijih. Njegova druga (dvojna) zgoščenka je bila leta 2004 izdana v Luksembourgu. Pred kratkim je za srbsko diskografsko hišo PGP posnel in izdal zgoščenko z baročnim repertoarjem. Aleksandar Serdar je profesor klavirja na Akademiji umetnosti v Beogradu in Fakulteti umetnosti v Nišu.

Metka Sulič